

HB-001-001553

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

May / June - 2017

Economics : Paper - XII

(Development & Economics of Environment - I)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001553

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ (અ) વૃદ્ધિ અને વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. ૭
(બ) આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો જણાવો. ૭

અથવા

- ૧ (અ) આર્થિક વિકાસને અસર કરતાં પરિબલો જણાવો. ૭
(બ) આર્થિક વિકાસનો અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ સમજાવો. ૭

- ૨ (અ) ડેવિડ રિકાર્ડોનો સિદ્ધાંત સમજાવો. ૭
(બ) શુમ્પીટરનો આર્થિક વિકાસનો સિદ્ધાંત સમજાવો. ૭

અથવા

- ૨ (અ) કેઈન્સનો અસરકારક માંગનો સિદ્ધાંત સમજાવો. ૭
(બ) પ્રો.રોસટોવના આર્થિક વૃદ્ધિના તબક્કાઓ સમજાવો. ૭

- ૩ કોઈ પણ બે વિશે નોંધ લખો : ૧૪
(૧) એકમ કક્ષાએ આયોજન
(૨) બ્લોક લેવલનું આયોજન
(૩) મલ્ટી લેવલ આયોજન
(૪) પ્રોજેક્ટ પ્લાનિંગ

૪	(અ) ભારતમાં વસ્તી વધારાના કારણો જણાવો.	૭
	(બ) આર્થિક વિકાસ પર વસ્તી વધારાની અસરો જણાવો.	૭
અથવા		
૪	(અ) માનવ-મૂડીસર્જનનું મહત્ત્વ જણાવો.	૭
	(બ) આર્થિક વિકાસમાં ઉદ્યોગસાહસિકતાના ફાળા અંગે ચર્ચા કરો.	૭
૫	કોઈ પણ બે વિશે નોંધ લખો :	૧૪
	(૧) ભારતમાં કૃષિ-વિકાસ નીતિ	
	(૨) માનવશક્તિ (સંશાધન) વિકાસ	
	(૩) બચત પર અસર કરતાં પરિબલો	
	(૪) વસ્તી નીતિ	
	(૫) વિદેશી મૂડી.	

ENGLISH VERSION

1	(A) Explain the difference between economic development and economic growth.	7
	(B) Explain the indicators of economic development.	7
OR		
1	(A) Explain the factors affecting to economic development.	7
	(B) Discuss the meaning and definition of economic development.	7
2	(A) Explain the theory of David Ricardo.	7
	(B) Explain the economic development theory of Prof. Schumpeter.	7
OR		
2	(A) Explain the effective demand theory of Prof. Keynes.	7
	(B) Explain the economic growth stages of Prof. Rostow.	7
3	Write notes : (any two)	14
	(1) Micro level planning.	
	(2) Block level planning.	
	(3) Multiple planning.	
	(4) Project planning.	

- 4 (A) Discuss the reasons of population explosion in India. 7
(B) Explain the affecting of population explosion on economic development. 7

OR

- 4 (A) Explain the importance of human capital formation. 7
(B) Discuss the role of entrepreneurship in economic development. 7

- 5 Write notes (any two) 14
(1) Agriculture development policy in India.
(2) Human development index.
(3) Factors affected to saving.
(4) Population policy.
(5) Foreign capital.